

regne, for gjennem den at søge Dækning for de Udgifter, der være nødvendige for at sætte Havnen i en saadan Stand, at den kunde svare til sin Hensigt. Dette Lidsrum af 10 Aar er altsaa udløbet nu den 1ste April 1874, og Spørgsmaalet stiller sig da saaledes: Kan Havnen undvære denne Indtægt, der andrager ikke mindre end 50,000 Rd., eller skal der standses med de Arbeider, man har forefat sig at gjøre, eller skal der skaffes Midler paa anden Maade navnlig ved en Forhøielse af de øvrige Havneafgifter af Skibe efter Loven af 31te Marts 1864. Det er dette Spørgsmaal, der har været forelagt Havneraadet, Kommunalbestyrelsen og Grosserer-societetet til Erklæring, og alle have de ment, at det vilde være det Rette at søge en Lovhjemmel til endnu i 10 Aar at opkræve denne Acciseafgift; dog har Grosserer-societetet dertil føiet den Hensigt, at saafremt der inden den Tid maatte blive gjort Forandring i Skibsafgifterne til Staten, saaledes at disse blive nedsatte, vilde det være det Rette ogsaa at lade denne Del af Acciseafgiften bortfalde, men forhøje den nuværende Havneafgift i samme Forhold, som Skibsafgiften blev mindre. Det er i Overensstemmelse hermed, at dette Lovforslag er affattet, hvilket jeg hermed tillader mig at anbefale til det høie Thing.

Formanden: Exemplarer af Lovforslaget ville blive omdelte.

Den sidste Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forslag til Lov om Forandring i Danske Lov 5—14—1 og dertil sig sluttende Lovbud.

(Lovforslaget findes i Tillæg A. Spalte 1549 ff.)

Relevmann: Jeg tror, at det fortjener Anerkjendelse, at den høitærede Indenrigsminister har besluttet sig til at forelægge dette Lovforslag, idet det forekommer mig, at det borttager en af de ikke faa foreløbende Bestemmelser i Lovgivningen, der ikke længere passe til Forholdene, og som, om de nogeninde have været begrundede i en fornuftig Betragtning, dog ikke længere ere det. De Herrer ville maaste vide, at danske Lovs 5—14—1 befaler, at visse Gjældsforfrivninger nødvendigt skulle stiles til de almindelige Omflagsterminer, saaledes at det altsaa er forbudt at stille dem til andre Lider, og det er altsaa et Indgreb i Kontraktfriheden, denne Bestemmelse gjør. Det er naturligtvis ikke Meningen med den Forandring, som nu tilsigtes gjennem Lovforslaget, at det skal være Folk forment, naar de have Lyst dertil, ligesom hidtil at stille deres Gjædsbreve til en Omflagstermin, og dette Sidste vil vel ogsaa af gammel Bane i mange Tilfælde vedblive i lang Tid; men Meningen med Lovforslaget er, saavidt jeg skjønner, den, at ophæve det Tvingende og Bindende,

som Lovens 5—14—1 indeholder, saaledes som dette Lovbud er blevet fortolket, og vistnok med Rette, i det Mindste i den senere Tid. Jeg skal forresten ikke her undlade at bemærke, at der har været en Tid i Slutningen af forrige og i Begyndelsen af dette Aarhundrede, hvor det var den blandt de Lovkyndige almindeligt antagne Mening, at Lovens 5—14—1 ikke havde en bindende Karakter, men kun udtalte, hvad der maatte antages, naar Parterne ikke havde vedtaget noget Andet. Det er fornemlig Ørsted og Rosenvinge, som, og vistnok med Rette, have ført den Fortolkning ind i Videnskaben og hævdet den, at 5—14—1 har en saadan bindende Karakter, at det er en tvungen Sag at stille alle Gjældsforfrivninger til Omflagsterminerne. Lovbestemmelsens Overholdelse sikkes ikke ved nogen Straf for dens Overtrædelse, men derved, at Klausuler, hvorefter en Gjæld skulde forfalde til andre Lider, end Loven bestemmer, ikke gjælde; altsaa, naar f. Ex. et Gjædsbrev lyder paa den 11te September, er Debitor alligevel ikke pligtig til at betale før 11te December, fordi det nu er ulovligt at sætte 11te September som Betalingstid. Det er denne Egenkab ved Lovgivningen som tvingende, der nu tilsigtes ophævet, og det forekommer mig ogsaa at være i enhver Henseende rigtigt og hensigtsmæssigt at gjøre det. Den almindelige Betragtning, som Lovbudet formodentlig fra første Færd er gaaet ud fra — jeg siger „formodentlig“ thi det er ikke let med Bestemthed at sige, hvad der egentlig har været den til Grund liggende Betragtning, idet Lovbudet er meget gammelt, ældre endnu end Christian den Femtes Lov — er vel denne, at det var lettere for en Debitor, naar Gjælden blev ham opsagt, at skaffe Penge i Omflagsterminerne, paa hvilke næsten alle Pengeomsætninger concentrerede sig; men det er en Betragtning, som vist nok efter Nutidens Omsetningsforhold ikke længere har nogen Betydning, og om den nogeninde har haft noget Synderligt at betyde, er vistnok meget tvivlsomt. Det er i alt Fald sikkert, at en saadan Bestemmelse som den, der her er omtalt, i Reglen ikke kendes i andre Lande. For at nævne et Land, som ellers har Retsudvikling tilfælles med os indtil den allernyeste Tid, skal jeg anføre Norge, hvor Omflagsterminer ikke have været gjældende eller i alt Fald ikke gjælde. De fandtes ikke forekrene i Christian den Femtes norske Lov. Der var rigtignok nogle Forordninger i forrige Aarhundrede, hvorved de indførtes i Norge, men efter den almindelige Mening ophævedes de atter i Slutningen af forrige Aarhundrede, saaledes at man kan sige, at de i alt Fald kun i kort Tid eksisterede i Norge og hidtil den Tid ikke have været gjældende der, uden at man nogeninde har hørt, at man i Norge har følt nogen Trang til at faae dem. Der er ogsaa en anden Grund, hvorfor det vilde være særdeles heldigt at blive af med den saa bindende